

॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ इति शान्त्या तर्गतगदापर्वणि नैलकंठीये भारतावदीपे त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४३ ॥ ॥ १॥ सरस्वत्या इति ॥ १॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥

निगूढमस्यागमनमिहासीत्पूर्वमेव तु ॥ ततोभ्येत्यारुणां देवीं प्लावयामास वारिणा ॥ ४१ ॥ सरस्वत्यारुणायाश्च पुण्योयं संगमो महान् ॥ इह त्वं यज देवं द्रदददाना
न्यूनकशः ॥ ४२ ॥ अत्राप्सुत्यसु घोरान्त्वंपातकाद्विप्रमोक्ष्यसे ॥ इत्युक्तः सरस्वत्याः कुंजैर्वैनमेजय ॥ ४३ ॥ इष्ट्वा यथा वद्वलभिदरुणायामुपास्पृशत् ॥ समु
क्तः पाप्मना तेन ब्रह्मवध्या कृतेन च ॥ ४४ ॥ जगाम संलक्ष्मनास्त्रिदिवं त्रिदेश्वरः ॥ शिरस्तच्छापिनमुचेत्तत्रैवाप्सुत्यभारत ॥ लोकान्कामदुघान्नामक्षयान्
राजसत्तम ॥ ४५ ॥ वैशंपायन उवाच तत्राप्युपस्पृश्य बलमहात्मा दत्त्वा च दानानि पृथग्विधानि ॥ अवाप्य धर्मपरमार्थकर्मजिगाम सोमस्य महत्सुतीर्थं
॥ ४६ ॥ यत्रायजद्राजसूयेन सोमः साक्षात्पुराविधिवत्पार्थिवेन्द्र ॥ अत्रिधीमान्विप्रमुख्यो बभूव होतायस्मिन् क्रतुमुख्ये महात्मा ॥ ४७ ॥ यस्यतिभूत्सु महद्दान
वानां दैतेयानां राक्षसानां च देवैः ॥ यस्मिन् युद्धं तारकाख्यं सुतीव्रं यत्र स्कंदस्तारकाख्यं जघान ॥ ४८ ॥ सैनपत्यं लब्धवान् देवतानां महासेनो यत्र दैत्यां तकर्ता ॥
साक्षाच्चैवं न्यवसक्तार्तिकेयः सदा कुमारो यत्र सप्तक्षराजः ॥ ४९ ॥ इति श्रीमहाभारते शल्यपर्वणि बलदेवतीर्थयात्रायां सारस्व० त्रिचत्वारिंशोऽ
ध्यायः ॥ ४३ ॥ ॥ ५३ ॥ जनमेजय उवाच सरस्वत्याः प्रभावो यमुक्तस्ते द्विजसत्तम ॥ कुमारस्याभिषेकं तु ब्रह्मन् व्याख्यातुमर्हसि ॥ १ ॥ य
स्मिन्देशे च काले च यथा च वदतांवर ॥ यैश्चाभिषिक्तो भगवान्विधिना येन च प्रभुः ॥ २ ॥ स्कंदो यथा च दैत्यानां मकरोत्कदनं महत् ॥ तथा मे सर्वमाचक्ष्व परंकौ
तहलं हि मे ॥ ३ ॥ वैशंपायन उवाच कुरुवंशस्य सदृशं कौतूहलमिदं तव ॥ हर्षमुत्पादयत्येव वचो मे जनमेजय ॥ ४ ॥ हंतैते कथयिष्यामि शृण्वानस्य नरा
धिप ॥ अभिषेकं कुमारस्य प्रभावं च महामात्मनः ॥ ५ ॥ तेजो माहेश्वरं स्कन्नमग्नौ प्रपतितं पुरा ॥ तत्सर्वभक्षो भगवान्नाशकद्वयमक्षयं ॥ ६ ॥ तेनासीदति तेजस्वी
दीप्तिमान् हव्यवाहनः ॥ न चैवधारयामास गर्भं तेजो मयं तदा ॥ ७ ॥ संगंगामभिसंगम्य नियोगाद्ब्रह्मणः प्रभुः ॥ गर्भमाहितवान् दिव्यं भास्करोपमतेजसं ॥ ८ ॥
अथ गंगापितंगर्भमसहंती विधारणे ॥ उत्ससर्ज गिरौ रम्ये हिमवत्यमराचि ते ॥ ९ ॥ सतत्र बलधेः लोकानावृत्य ज्वलनात्मजः ॥ ददृशुर्ज्वलनाकारं तंगर्भमथ कृत्ति
काः ॥ १० ॥ शरस्ते विमहात्मानमनलाल्मजमीश्वरं ॥ ममायमिति ताः सर्वाः पुत्रार्थिन्यो भिचुक्रुशुः ॥ ११ ॥ तासां विदित्वा भावं तं मातृणां भगवान्प्रभुः ॥ प्रस्नु
तानां पयःषड्विदं नैरपि वत्तदा ॥ १२ ॥ तं प्रभावं समालक्ष्य तस्य बालस्य कृत्तिकाः ॥ परं विस्मयमापन्ना देव्यो दिव्यवर्धराः ॥ १३ ॥

॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥